

jemu pytle, jichž vydání se domáhá, jen vzhledem k nesprávným předpokladům byly účtovány, a že tudíž vlastně k hotové úmluvě mezi ním a žalovanou stranou o přenechání pytlů nedošlo. Omylu v tom směru nastalého žalovaná zajisté dovolávati se může, a není tomu na závadu, že činí tak teprve po vyúčtování, ježto teprve tím na jevo vyšlo, že žalovaná omylem 267 pytlů žalujícímu zaúčtovala, a teprve tímto okamžikem bylo možno žalované z tohoto omylu další důsledky vyvoditi. Nesrovnávalo by se zajisté se zásadou poctivosti a víry v obchodních stycích, kdyby žalobce přes tento zcela zřejmý omyl chtěl se domáhati splnění úmluvy, která nikdy hotovou se nestala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání uplatňuje proti rozsudku odvolacího soudu toliko nesprávné právní posouzení věci a navrhuje změnu rozsudku v ten rozum, že uznává se právem dle žádosti žalobní. Lze proto zabývatí se jen otázkou, zda návrh dovolací jest vývody ku dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. opodstatněn čili nic. Dovolací soud vývody ty neuznává za způsobilé, by odůvodnily žádanou změnu napadeného rozsudku vzatého v odpor, třeba že nelze ve všem všudy přistoupiti k důvodům stolic nižších. Jest sice správné, že dle právního názoru soudu odvolacího a soudu procesního mezi spornými stranami nedošlo vůbec k hotové smlouvě kupní ohledně 267 pytlů, jichž vydání se žalobce na žalované straně domáhá. Z faktur předložených žalobcem vyplývá, že předmětem kupní smlouvy nebyly pytle strany žalované, nýbrž soda balená v pytlech, které pytle strana žalovaná, pokud je dodala z vlastních zásob, účtovala žalujícímu po 3 K 50 h; z obsahu předložených dopisů nelze seznati, že žalovaná strana má žalobci také dodati koupené pytle bez sody. Zjistily-li nižší stolice, že žalobci oněch 267 pytlů bylo dodáno ze žalobcovy zásoby v továrně, nemá žalobce, jak mylně se domnívá, nároku na opětné a samostatné dodání 267 pytlů, za něž již v roce 1916 zaplatil 934 K 50 h (po 3 K 50 h), nýbrž jedině nárok na vrácení toho penize podle § 1431 obč. zák., který žalovaná strana bez právního důvodu drží; z uzávěrky na dodání sody v pytlech však žalobce nemá nároku, když koupená soda v pytlech žalobci skutečně byla dodána. Proto jest lhovost, že žalovaná měla vlastní pytle dodati jen za jistých podmínek, — při nedostatku pytlů žalobcových; o podmíněné koupi pytlů samých nemůže býti řeči, protože pytle samy o sobě nebyly koupeny. Průhledný pokus žalobcův, aby náhradu za přeplatek účtu si zjednal v pytlech, které dodati žalovaná mimo sodu již dodanou povinna není, nelze proto pokládati zákonně odůvodněným.

Čís. 674.

Kdo platil bankovkou, opatřenou padělaným kolkem, není příjemci povinen náhradou, dal-li tento bankovku dále, aniž stihla ho z toho povinnost, odškodniti dalšího příjemce. ,

(Rozh. ze dne 21. září 1920, Rv I 384/20.)

Žalovaný platil pokladně státních drah tisícikorunovou bankovkou, jež byla po té třetí osobě, jíž ji dráha mezitím plnila, pozastavena jako padělek bez nároku na náhradu. Žalobě dráhy o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl, opřev své rozhodnutí o závazek z náhrady škody dle § 1293 a násl. obč. zák. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobce opírá žalobní nárok o právní důvod náhrady škody a z tohoto důvodu byla mu také prvním soudcem zažalovaná pohledávka přisouzena. Jednou z podstatných náležitostí nároku na náhradu škody je, aby škoda skutečně vznikla (§ 1293 obč. zák.); kde není škody, není samozřejmě ani její náhrady. V čem by škoda v tomto případě záležela, žalující strana neuvádí, omezujíc se na to, že jí bylo placeno bezcennou bankovkou. Okolnost tato však k odůvodnění žalobního nároku nikterak nestačí, ježto je na bíledni, že, platila-li na př. žalující strana bankovkou, kterou od žalovaného obdržela, někomu, jinému, neovstala jí tím ještě žádná škoda, leda že by byla povinna, bankovku vyměnit za jinou, dobrou. Že se však něco takového stalo, žalující strana v celém sporu netvrdila. Nepadá proto na váhu, dospěl-li soudce první k nesprávnému závěru, že žalující strana přišla ke škodě. Další podmínkou náhrady škody je zavinění škůdce (§§ 1295 a 1306 obč. zák.), neboť nikoliv škoda sama zavazuje k náhradě škody, nýbrž jen vina, bez níž závazku k náhradě není. Žalující strana vidí zavinění žalovaného prostě v tom, že platil bankovkou s padělaným kolkem. V tom však nelze při známé jednoduchosti kolků, k tomu cíli vydaných, jež měla v zápětí četná zdařilá padělání, spatřovati ani nedopatření ve smyslu ustanovení § 1297 obč. zák., tím méně pak hrubou nedbalost dle § 1324 obč. zák.; ostatně že tu o nějakém zavinění na straně žalovaného řeči býti nemůže, je nejlépe vidno z toho, že úředník žalující strany, zaměstnaný u staniční železniční pokladny přijímáním peněz, ač by mohl míti v rozeznávání bankovek daleko větší zběhllost, než žalovaný, sám ani nerozpoznal, že jde o bankovku s padělaným kolkem, neboť by ji jinak nebyl od žalovaného za dobrou bankovku přijal. Dle toho je žaloba, opírající se o právní důvod náhrady škody pochybena a pochyben je proto i rozsudek, když žalobě z tohoto důvodu vyhověl. V tomto případě mohlo býti žalováno jedině z důvodu správy, pro niž jsou tu veškeré zákonné podmínky a jež proviněním druhé strany podmíněna není. Nerozhodno je, že i při správě možno žádati náhradu škody, neboť nárok na náhradu škody, plynoucí ze správy, má, jak z ustanovení § 932 obč. zák. (ve znění III. novely) vidno, pouze povahu nároku vedlejšího ve smyslu ustanovení § 912 obč. zák. a nárok takový může býti uplatňován jen ze správy a nikoliv samostatně a je nepřipustno, aby nárok hlavní, plynoucí ze správy, byl uplatňován z jiného právního důvodu než z důvodu správy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Aby nárok na zaplacení 1000 K — ať již z právního důvodu náhrady škody podle §§ 1293 a násl., nebo z důvodů správy podle §§ 922 a násl. obč. zák., nebo konečně z původního poměru obligačního, totiž ze smlouvy dopravní — mohl býti pokládán za oprávněný, musil by žalující erár především dokázati, že mu vzešla majetková újma ve výši zažalo-

vané částky 1000 K. Ježto však dle potvrzení pokladny bankovního úřadu ministerstva financí ze dne 4. října 1919 dotyčná bankovka byla zadržena bez nároků na náhradu nikoli straně žalující, nýbrž osobě třetí, již ji byla dráha dále plnila, a žalující erár ve sporném řízení nikterak netvrdil natož pak prokázal, že snad této třetí osobě dal náhradu za bankovku patrně dále v oběh uvedenou, a ani v dovolání tvrditi to se nepokouší; — neprovedl důkazu výše naznačeného, a nelze mu tedy vůbec přiznati aktivní legitimace k této žalobě.

Čís. 675.

Šestiměsíční lhůta čl. 349 obch. zák. vztahuje se i k nárokům na odškodnění, pokud vyvěrají z nesplnění smluvní povinnosti.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, Rv I 418/20.)

Žalovaná firma dodala počátkem února 1919 žalobkyni zboží, jež tato dále prodala a když jí pak bylo dalším kupitelem pro vadnost vráceno, dala je žalované v polovině února 1919 k dispozici. Koncem února podala nynější žalobkyně, opírajíc se o nárok ze správy (čl. 349 obch. zák.) na žalovanou žalobu na vrácení předem vyplacené kupní ceny, již bylo právoplatně vyhověno. Zasíláním zboží dalšímu kupiteli byly žalobkyni způsobeny výdaje (skladné, dovozní atd.), jichž domáhala se na žalované žalobou podanou v listopadu 1919 po vysouzení zprvu uvedeného sporu. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná vznesla námitku, že nároky žalobkyně jsou dle čl. 349 obch. zák. promlčeny. Leč žalobkyně domáhala se již v původním sporu, zahájeném ve lhůtě čl. 349 obch. zák., zrušení smlouvy pro vadnost zboží a vrácení kupní ceny, čímž předešla promlčení všech nároků ze smlouvy té vzcházejících tudíž i nároků, jež teprve touto žalobou jsou uplatňovány a jež jsou pouze příslušenstvím nároku uplatňovaného v původním sporu. Včasným podáním oné původní žaloby byly uplatněny všechny nároky z vad zboží vyplývající. Mimo to jest možno teprve dle výsledku původního sporu stanoviti, kdo má nésti náklady, o něž jde v této žalobě. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: I když soud odvolací nemůže se připojiti k náhledu soudu první stolice, pokud jde o otázku promlčení, protože žalobkyně neuplatňovala ani výslovně v předchozím procesu, ani ve lhůtě stanovené v čl. 349 obch. zák. náhrady nákladného, dovozného a skladného, již se domáhá touto žalobou, dlužno přece žalobní nárok uznati za odůvodněný. Podle čl. 348 obch. zák. jest žalobce, jenž pozastavuje zboží, které mu bylo z jiného místa zasláno, povinen obstarati prozatímní uschování zboží na tak dlouho, pokud prodatel není s to, by tuto péči sám převzal. Povinnost tuto má kupitel k ochraně zájmů cizího prodatele, aby tento byl chráněn škod, jež by mohly povstati okamžitým vrácením nebo prodejem zboží. Povinnost tato stihá kupitele bezpodmínečně, ať pozastavení jest odůvodněno zaviněním prodatelovým či nikoliv. Za splnění této povinnosti ručí kupitel podle čl. 282 obch. zák. a má proto při uschování pozastaveného zboží zachovati péči řádného obchodníka a tudíž učiniti všechna nutná opatření, až prodatel, zpraven jsa o pozastavení zboží, bude s to, by sám zbožím vhodně naložil. Dle zjištění předchozího sporu, který již byl právoplatně